

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

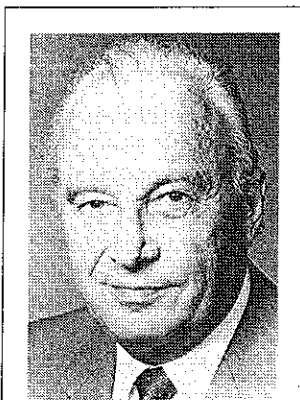
Gyógyszerészet 40. 347–349. 1996.

A Marburg-i Philipp Egyetem Gyógyszerésztörténeti Intézete 30 éves jubileuma

Dr. Dr. h. c. Zalai Károly

A Marburg-i (am Lahn) Philipp Egyetem gyógyszerészeti történész professzora, prof. dr. Rudolf Schmitz (1918–1992) Németország egyik legismertebb és legkedveltebb egyetemi oktatója volt. Kiválóan ismerte és képviselte tudományos szakterületét, kezdeményező és tanácsadó is volt a gyógyszerészi hivatás egész területén. Munkásságának egyik legjelentősebb eredménye az önálló, tehát a más tudománytörténeti területektől elkülönített Gyógyszerésztörténeti Intézet 1965 évi alapítása és felállítása Marburgban a Roter Graben 10 szám alatti épületben. Schmitz professzor 1992-ben 74 éves korában váratlanul meghalt. Tudományos munkáját és eredményeit akadémiai ülés keretében 1993 februárjában értékelték.

A Marburg-i Philipp Egyetem Gyógyszerésztörténeti Intézete fennállásának és eredményes oktatói és tudományos munkásságának 30 éves jubileuma alkalmából 1995. július 15–16-án az Egyetem nagytermében ünnepi megemlékező és tudományos ülést tartottak az Intézet jelenlegi igazgatójának, *prof. dr. Fritz Krafft* elnökletével. Az Egyetem vezetőin, az Intézet dolgozóin, az ott doktorált gyógyszerésztörténészekben és a hallgatókon kívül számos európai egyetem gyógyszerésztörténészei vettek részt az ülésen. Az elnök kiemelten és nagy szeretettel köszöntötte az elhunyt professzor jelenlevő özvegyét.

1. ábra: Professzor dr. Rudolf Schmitz

Az ünnepi tudományos előadást *prof. dr. med. dr. phil. Gundolf Keil* (Würzburg) tartotta „Az orvos-, és gyógyszerésztörténelem közös és egymástól eltérő szempontjai” címmel, melyet a tervet megtöltő tudósok, kutatók és hallgatók nagy figyelemmel kísérték.

Az ülésen jelentős számban vettek részt Schmitz professzor volt disszertánsai, akiknek az 1960–1992-es évek között megvédett és elfogadott disszertációik száma 124. Az időrend-

ben első 8 munka szerzői mind jelen voltak és bemutakoztak az ülésen.

A jubileum alkalmából Schmitz professzor egyik tanítványa és mindvégig közvetlen munkatársa, *prof. dr. Peter Dilg* szerkesztésében és kiadásában „*Inter Folia Fructus, Gedenkschrift für Rudolf Schmitz (1918–1992)*” címmel 146 oldal terjedelmű könyv jelent meg. A kiadvány tartalmazza a rendezvény tudományos előadásait, Schmitz professzor gyógyszerészeti művét, rövid táblázatos biográfiáját, irodalmi munkássága jegyzékét, disszertánsai munkásságának adatait. A könyv elején talál-

juk *prof. Krafft* üdvözlő sorait, melynek magyar vonatkozásai is vannak: Részlet a Magyar Köztársaság miniszterelnökének *dr. Antall József*nek 1993. február 3-án *prof. dr. Fritz Krafft*-hoz írt leveléből, melyben kimenti magát az elhunyt *Prof. Dr. Rudolf Schmitz* akadémiai ülésén való részvétel alól.

„Légyen szabad Önt abból az alkalomból üdvözölni, miszerint *prof. dr. Rudolf Schmitz* tevékenysége a magyar orvos- és gyógyszerésztörténeti kutatók, valamint a *Magyar Orvostörténeti Társaság* köreiben jól ismert és magasán értékelt. Nagyon sajnálom, hogy az emlékülésen másirányú elkötelezettségeim miatt személyesen nem tudok részt venni. Szomorú feladat búcsút venni egy olyan embertől, aki barátja volt a magyar gyógyszerésztörténelemnek és pártfogója hazámnak, már azokban az időkben is, amikor a diktatúra bukásának jelei még nem voltak láthatóak.

Schmitz professzor a saját szakterületén fényes karriert hagyott maga után. Tudós volt, oktató és kiváló szervező, aki sokirányú tevékenysége folyamán közel 300 tudományos közleményt, köztük alapvető könyveket jelentetett meg, melyek gazdagították szakterülete ismereteit, továbbá több mint 100 disszertációt vezetett.

Tevékenysége nemcsak Marburgra korlátozódott, neve jól ismert volt saját hazáján túl, munkáját magasra értékelték. Meghatározó szerepe volt a *Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Társaságban*, szakterületének minden társasági és tudományos rendezvényén részt vett és erősen bekapcsolódott Európa és az egész világ gyógyszerésztörténelmének fejlesztésébe. Neki köszönhető, hogy 1981-ben Budapest lett a Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Kongresszus színhelye, amivel a nemzetközi tudományos körök kifejezésre juttatták a tudományterület magyar eredményeinek elismerését.

Nekem különösen nehezemre esik *prof. Rudolf Schmitz* tevékenységéről mint múltból beszélni. Személyében egy barátomat veszítettem el, akinek életműve kiérdemelte a tudományos világ elismerését.”

Úgy gondolom, az orvos- és gyógyszerésztörténész *dr. Antall József*, volt magyar miniszterelnök szavaihoz nincs mit hozzáfűzni, azok szívből szólnak mindannyiunkhoz.

2. ábra. Marburg am Lahn. A Gyógyszerésztörténeti Intézet épülete, háttérben a Dómmal

A tudományos ülést követően az esti órákban az Intézet igazgatója, *Krafft professzor* és munkatársai fogadást adtak a vendégeknek, amit másnap az Intézet helyszíni

bemutatása, munkájuknak és terveiknek az ismertetése, a tudományos kapcsolatok fejlesztése követett.

A rendezvényen a vendéglátók és régóta ismerős kollégák felhívták figyelmemet Marburg városa magyar vonatkozásaira *Árpád-házi Szent Erzsébet*tel kapcsolatban. A rendezvény meghívóján, melynek ábráját mellékelem, tusrajz ábrázolja a Gyógyszerésztörténeti Intézet épületét mely mögött a XIII. századi, a gótika mesterművének tartott, Szent Erzséber ereklyéi fölé emelt kéttornyú Dóm áll.

Ebben a Dómban létesítettek sírkápolnát Szent Erzsébetnek, amely hirdeti az Árpád-házi magyar királylány emberi nagyságát, a szegények, betegek, árvák támogatóját, mint az emberi szeretet eszményképét. Ő az egyetlen magyar, akinek emléket állítottak Regensburg közelében a Duna partján épített *Walhallában* a nemzet nagyjainak emlékére.

IRODALOM

1. *Dilg, Peter*. Inter Folia Fructus, Gedenkschrift für Rudolf Schmitz (1918–1992). Govi Verlag GmbH, Frankfurt am Main, 1995 – 2. *Bálint Sándor* Ünnepi Kalendárium II, Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest 1977 p. 475–483 – 3. *Amlicher Führer*, Walhalla. Bernhard Bosse Verlag, Regensburg 1995 p. 65, 68–71

K. Zalai: *Thirty years jubilee of the Institute for History of Pharmacy of the Philipp University at Marburg.*

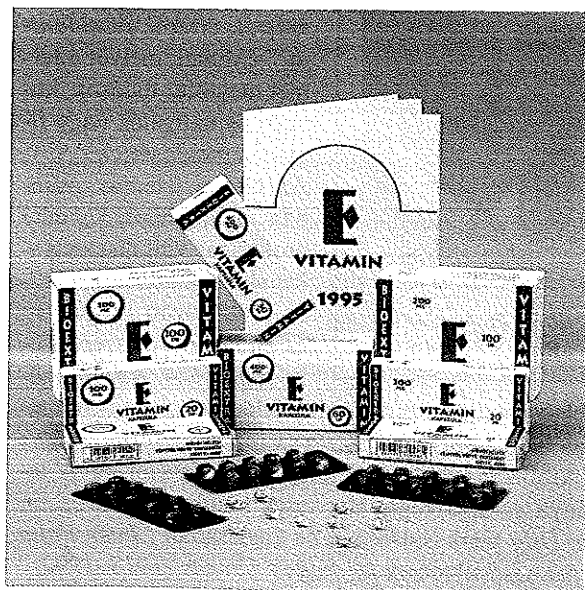
Budapest, Újpesti rkp. 11. – 1137

VITAMIN E BIOEXTRA

Kisméretű könnyen lenyelhető kapszulák, rendkívül kedvező áron, vény nélkül kaphatók a gyógyszertárakban:

A **VITAMIN E BIOEXTRA** antioxidáns, szabadgyökbefogó és membránstabilizáló hatást fejt ki, és ezáltal lassítja számos betegség kialakulását. Folyamatos adagolása ajánlható a veszélyeztetett populáció számára: nehéz fizikai, vagy szellemi munkát végzőknek, sportolóknak, dohányosoknak, diétázóknak, növekedésben lévőeknek, idősebbeknek. Hasznos adjuváns szer anyagcsere-betegségben szenvedőknek, műtéti utáni, ill. lábadozó betegeknek. Terhes és szoptató anyák nagyobb szükségletét az ajánlott napi dózis biztosítja. Az utóbbi 10 év nemzetközi szakirodalma alapján egyértelmű, hogy az **E-vitamin** szükséges dózisa jelentősen nagyobb a korábban ismertesnél. Általában 100–400 mg/nap az ajánlott, bizonyos terápiákban azonban még magasabb dózist kell alkalmazni, 800–1200 mg-ot. Az **E-vitamin** nem toxikus, mutagén, teratogén, vagy karcinogén. Kontrollált klinikai vizsgálatok szerint napi 200 mg **E-vitamin** rendszeres szedése jelentősen csökkenti az ún. rizikófaktorok hatását szív és érrendszeri betegségek kialakulásában.

100 mg: 10x, 20x, 100x – 200 mg: 10x, 20x, 100x – 400 mg: 30x, 60x

A megfelelő hatóanyag-tartalmú készítmény kiválasztásánál vegyék figyelembe, hogy a magasabb dózisu kapszulák, ill a nagyobb kiszerelésű termékek ára még kedvezőbb!

AKTUÁLIS OLDALAK

Gyógyszerészet 40. 349–351. 1996.

Öregdiák hétvége Szegeden*

Dr. Stájer Géza

*Tisztelt Rektorhelyettes Ur!
Hölgyeim és Uraim!*

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem első ízben rendez öregdiák-találkozót, amikor a 30, 20 és 10 éve végzett hallgatók összejönnek. Ez alkalmat ad arra, hogy beszéljünk az egyetemről, a gyógyszerészkarról és a gyógyszerészképzésről. Gondolom, elsősorban mindenkit az érdekel, milyen lett az Alma Mater, ahol legszebb diákéveiket eltöltötték. Miután a végzett évfolyamoknak nincs leírt története, a korabeli forrásokra támaszkodhatunk. Ezt tettem én is, így először engedjék meg, hogy bemutassam tanulóéveik történetét néhány adattal

1961–1966

	1961/62 1. félév	1962/63 1. félév	1963/64 1. félév	1964/65 1. félév	1966 avatás
Létszám		82	77	77	74
Átlag	3,81	3,84	3,78	3,82	2,66
M–P átlag	3,75	3,83			
Ideol tárgy	3,82	3,83			
Kari átlag			3,86	3,69	

1962/63

A rektor *dr. Rávnay Tamás* lett, az ÁOK dékánja: *dr. Krámlí András*. Dékán: *dr. Novák István*, professzorok: *dr. Kőszegi Dénes*, *dr. Dirner Zoltán*, *dr. Kedvess György*.

Az Egészségügyi Minisztérium hozzájárult a TTK-ról a Szeretlen kémia átvételéhez azzal a megjegyzéssel, hogy az új oktató Gyógyszerészeti Vegytani Intézet sem személyi, sem dologi igényt nem támaszthat.

Az elnök a Kari Tanácsülésen (1962 szeptember 11.) bejelenti, hogy *dr. Dávid Lajos* egyetemi tanár elhunyt.

Az egyetemi személygépkocsik (Volvák) száma háromra emelkedett.

1962. október 23.: az Egészségügyi Minisztérium hozzájárult, hogy a Gyógyszerészeti Intézet neve Gyógyszer-technológiai Intézetre változzék.

1962. november 27.: *dr. Salgó Éva* docens megbízást kapott a Kvalitatív kémiai analízis című kollégium meghirdetésére és előadására.

1963. szeptember 30.: a Kari Tanács megemlékezik *dr. Rávnay Tamás* rektor 1963 július hónapban történt elhunytáról. Az új rektor *dr. Tóth Károly* lett.

Dr. Kőszegi Dénes egyetemi tanárt nyugdíjba vonulása alkalmából a Munka Érdemrenddel tüntették ki.

*Elhangzott 1996. április 27-én Szegeden a 30, 20 és 10 évvel ezelőtt végzett gyógyszerész évfolyamok öregdiák találkozásánál.
(Lásd még Krónika rovatunkat.)

Dr. Kedvess György professzor rektorhelyettesi kinevezést kapott.

Ebben a tanévben évfolyamukon a szülők keresete a családban eltartott 1 főre 800 Ft-ig 75, 801–1100 Ft-ig 18, 1100 Ft-nál több: 9.

1964/65

1964-ben *dr. Vinkler Elemér* egyetemi tanárrá nevezték ki.

A Gyógyszerhatástani Intézetben *dr. Gábor Miklóst* (Szülészeti Klinika), a biológiai tudományok kandidátusát docensnek nevezték ki.

1966

Államvizsgabizottsági elnök: *dr. Vetró Lajos* megyei főgyógyszerész. Tagok: *dr. Kedvess György*, *Sziroviczáné dr. Ferenczi Ilona* adjunktus és *dr. Papp János* egyetemi adjunktus. Eredmény 5 jeles (7%), 10 jó (13%), 26 közepes (35%), 21 elégséges (28%), 12 elégtelen (16%).

Az átlag 2,66, alacsonyabb a megszokottnál.

A vizsga gyakorlati részén rosszabb eredmények születtek, mint az elméleti részén. Bizonytalanságok voltak a receptolvasásban, a szakmai latin nyelv ismeretében és a taxálásban. A jelöltek nem ismerték eléggé az orvosi szak kifejezéseket.

1971–1976

1971/72

Dékán: *dr. Kedvess György*, professzorok: *dr. Novák István*, *dr. Dirner Zoltán*, *dr. Vinkler Elemér*, *dr. Berencsi György*, *dr. Kiszely György*.

178 jelölt közül 141 tett felvételi vizsgát. A fizikai példák nehezek voltak, ezért az Egészségügyi Minisztérium az alsó ponthatárt 13-ban állapította meg. Felvételt nyert 74 + 10 az ÁOK-ról + 1 szudáni + 1 nigériai = 86 fő (14 férfi és 73 nő).

I. félév	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1976 (február 11.)
Létszám	90	87	82	81	81
Átlag	3,86	3,40	3,57	3,41	
Kari átlag	3,78	3,76	3,66	3,63	

1972/73

1973. március 31.: a kari intézetek visszaköltözése az Eötvös utcába megindult.

1973. június 21.: a Kari Tanács elnöke meleg szavakkal köszönti *Dirner* professzort az augusztus 1-jén esedékesé váló 70. születésnapja alkalmából.

1974. október 5.: a kari tanácsülésen első ízben jelent meg *dr. Obál Ferenc* (Élettani Intézet), *dr. Guba Ferenc* (Biokémiai Intézet), *dr. Béládi Ilona* (Mikrobiológiai In-